

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN
VAV/2019/3

In haar vergadering van 2 december 2019 om 15.00 uur heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

De heer Wouter De Cock (voorzitter en stemgerechtigd lid)
De heer Herman Matthijs (ondervoorzitter en stemgerechtigd lid)
Mevrouw Maryse Bouduin (stemgerechtigd lid)
Mevrouw Kristine Van de Peer (stemgerechtigd lid)

De heer Edwin Lefebre (plaatsvervangend lid met raadgevende stem)
Mevrouw Peggy De Winter (plaatsvervangend secretaris)

beraadslaagd over het hiernavolgende mailbericht van de heer V. (hierna: de vraagsteller) van 28 oktober 2019.

"Hierbij ben ik zo vrij een verzoek tot advies in te dienen betreffende een mogelijke in een volksraadpleging voor te leggen aan de kiezers van de stad Gent.

De vraag betreft een besluit van de gemeenteraad tot goedkeuring van een overeenkomst die de stad Gent binnenkort afsluit met Delhaize inzake de Sint-Annakerk. Deze overeenkomst zal de Sint-Annakerk en 4000m² in erfpacht geven aan Delhaize voor een bepaald bedrag en mits naleving van de voorwaarden die zijn opgenomen in een lastenboek.

Deze overeenkomst is het resultaat van een openbare verkoop procedure volgens EU-wetgeving die eind 2017 werd opgestart en waar volgens publieke verklaringen van de stad in de gemeenteraad en de pers Delhaize als voorkeurpartner zal worden voorgedragen met het oog tot het bekrachtigen van de erfpachtovereenkomst, renovatieverplichting en herbestemming van de kerk.

Graag had ik Uw advies over drie mogelijke vragen over dit zelfde onderwerp:

- 1. Een vraag die nog kan ingediend worden VOOR het besluit van de gemeenteraad tot bekrachtiging van de overeenkomst:*

"Moet de gemeenteraad instemmen met de overeenkomst tussen de stad Gent en Delhaize betreffende de Sint-Annakerk, JA of NEE"
Deze vraag lijkt zeer duidelijk. Graag Uw advies.

- 2. Een vraag die wordt voorgelegd NA het besluit van de gemeenteraad tot bekrachtiging van de overeenkomst in volgende versie:*

"Moet de overeenkomst tussen de stad Gent en Delhaize betreffende de Sint-Annakerk door de gemeenteraad herroepen worden? JA of NEE"

Hier wordt aan de kiezer voorgelegd de vraag of de

gemeenteraad een nieuw besluit dient te nemen die een genomen besluit herroept. Graag Uw advies.

3. Een vraag die wordt voorgelegd NA het besluit van de gemeenteraad tot bekrachtiging van de overeenkomst in volgende versie:

*"Moet de overeenkomst tussen de stad Gent en Delhaize betreffende de Sint-Annakerk vernietigd worden? JA of NEE"
Hier wordt open gehouden welke de procedure is die kan leiden tot het ongedaan maken van de overeenkomst, bv een juridische procedure, wie en waar die ook aanspant.
Ook graag Uw advies."*

Advies van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen

1. Feitelijke context

Uit het verslag van 23 september 2019 van de gemeenteraad van de stad Gent, leidt de commissie af dat de volgende beslissingen reeds werden genomen:

- 2013: decanaal plan: Hierin wordt beslist dat de Sint-Annakerk aan de eredienst zal onttrokken worden.
- 22 juli 2015: De gemeenteraad keurt de samenwerkingsovereenkomst unaniem goed tussen de Vlaamse Erfgoedkuis NV en de stad Gent met als doel het aantrekken van een private partner voor de herbestemming van de Sint-Annakerk.
- 19 december 2016: Het parochiekerkenplan wordt unaniem goedgekeurd door de gemeenteraad. Hierin werd reeds vermeld dat de Sint-Annakerk zou onttrokken worden aan de eredienst en een herbestemming zou krijgen.
- 19 maart 2018: de gemeenteraad doet een oproep tot kandidaten voor het afsluiten van een erfpacht of een verkoopovereenkomst. Ook deze keer was er een unanieme goedkeuring.
- 6 december 2018: Het schepencollege neemt kennis van het beoordelingsverslag van de jury. De onderhandelingen worden gestart met de voorkeursbieder.

Op dit moment loopt de onderhandelingsfase nog. Aangezien er nog geen eindbeslissing is, kan deze nog twee kanten opgaan: ofwel worden de onderhandelingen stopgezet ofwel komt er een finaal voorstel. De eindbeslissing zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

2. Inhoudelijke bespreking van de voorgelegde vragen

Tijdens de vergadering van de commissie geeft de vraagsteller, vergezeld door de heer S, toelichting bij de aan de commissie voorgelegde vragen.

De vraagsteller geeft aan dat een antwoord op de eerste vraag niet meer nodig is.

Uit de toelichting gegeven door de vraagsteller en de heer S. blijkt dat het doel van een mogelijke volksraadpleging uiteindelijk is om twee zaken na te gaan:

- Wil de burger dat de kerk al dan niet tot het openbaar domein blijft behoren?
- Men wil peilen naar een 'waardige' herbestemming via inspraak van de burger.

Uit de vragen die werden voorgelegd door de vraagsteller blijkt deze bedoeling niet. De vragen handelen immers louter en alleen over de beslissing die de gemeenteraad nog moet nemen over de overeenkomst tussen de stad Gent en Delhaize met als voorwerp de verkoop of het in erfpacht geven van de Sint-Annakerk. Men moet er rekening mee houden dat de principiele beslissing van 19 maart 2018 tot het afsluiten van een erfpacht -of verkoopovereenkomst bestaat. Een volksraadpleging over de twee (resterende) voorliggende vragen raakt bijgevolg niet de essentie van wat de vraagsteller wenst te bevragen. Het resultaat zou zich immers enkel en alleen beperken tot het al dan niet akkoord gaan met de gesloten overeenkomst tussen de stad Gent en Delhaize.

Artikel 307 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur bepaalt dat de vraag of de vragen waarop de volksraadpleging betrekking heeft, zo wordt geformuleerd dat met ja of nee kan worden geantwoord.

Het moet dus niet alleen om duidelijke ja/nee-vragen gaan, maar uit de vragen moet ook duidelijk blijken waarover men de bevolking wenst te raadplegen. De vraagstelling moet met andere woorden de kern van de gevoerde discussie raken. Dit is een essentiële voorwaarde opdat er sprake kan zijn van een kwalitatieve vraagstelling. Bij de redactie van vraagstellingen moet worden gestreefd naar een vraagstelling die zo goed mogelijk de gevoerde discussie weerspiegelt (M. Beckers en J. Billiet, "'Handhaven' of 'herroepen'? De vraagstelling in twaalf gemeentelijke volksraadplegingen in Vlaanderen onderzocht", *Res Publica*, 2009/1, (53)76).

De vragen zoals ze nu voorliggen peilen niet duidelijk naar de werkelijke intenties. De burger kan zich alleen uitspreken over de overeenkomst die zal aangegaan worden door de stad Gent en Delhaize. Het resultaat van deze bevraging zal niet weergeven of de burger al dan niet wenst dat de kerk tot het openbaar domein moet blijven behoren. Noch zal uit de antwoorden op de gestelde vraag blijken in welke mate de burger betrokken wenst te worden bij het bepalen van een 'waardige' herbestemming.

De commissie stelt de vraagsteller dan ook voor om zijn vragen te herformuleren zodat voor de burger duidelijk is waarnaar gepeild wordt. Deze vragen kan de vraagsteller indien gewenst opnieuw voorleggen aan de commissie.

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

Wouter De
Cock
(Signature)

Digitaal ondertekend
door Wouter De Cock
(Signature)
Datum 2019 12 19
13 08 58 +01'00'

De voorzitter
Wouter De Cock

Adviezen van de Vlaamse commissie voor volksraadplegingen vindt u terug via onderstaande link:

[http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-
bestuur/burgerparticipatie/volksraadplegingen/adviezen-vlaamse-
adviescommissie-voor-volksraadplegingen](http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/burgerparticipatie/volksraadplegingen/adviezen-vlaamse-adviescommissie-voor-volksraadplegingen)